



กฎกระทรวง

คุ้มครองแรงงานในงานประมงทะเล

พ.ศ. ๒๕๖๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) กฎกระทรวงคุ้มครองแรงงานในงานประมงทะเล พ.ศ. ๒๕๕๗

(๒) กฎกระทรวงคุ้มครองแรงงานในงานประมงทะเล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

“งานประมงทะเล” หมายความว่า งานหรือการกระทำอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการทำการประมงในทะเลโดยใช้เรือประมงหรือเรืออื่นที่เกี่ยวข้องกับการทำประมง

“เรือประมง” หมายความว่า เรือที่ใช้สำหรับงานประมงทะเล

“นายจ้าง” หมายความว่า นายจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และให้หมายความรวมถึงเจ้าของเรือประมงซึ่งใช้หรือยอมให้บุคคลอื่นใช้เรือประมงนั้นทำงานประมงทะเลเพื่อแบ่งปันผลประโยชน์กัน แต่มิให้หมายความรวมถึงเจ้าของเรือประมงซึ่งให้ผู้อื่นเช่าเรือประมงเพื่อประกอบกิจการงานประมงทะเลโดยตนเองไม่มีส่วนเกี่ยวข้องด้วย

“ทะเล” หมายความว่า ทะเลตามกฎหมายว่าด้วยการประมง

“ค่าจ้าง” หมายความว่า ค่าจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และให้หมายความรวมถึงเงินส่วนแบ่งที่นายจ้างตกลงจ่ายให้แก่ลูกจ้างตามมูลค่าสัตว์น้ำที่จับได้

“คนประจำเรือ” หมายความว่า คนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง

“ทำการประมงนอกน่านน้ำไทย” หมายความว่า การทำการประมงในทะเลนอกน่านน้ำไทยตามกฎหมายว่าด้วยการประมง

ข้อ ๓ การคุ้มครองแรงงานในงานประมงทะเลให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้ เว้นแต่การคุ้มครองแรงงานตามบทบัญญัติหมวด ๑ บททั่วไป มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๑/๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๔/๑ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๗/๑ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ หมวด ๕ ค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด และค่าล่วงเวลาในวันหยุด มาตรา ๗๖ และมาตรา ๗๗ หมวด ๖ คณะกรรมการค่าจ้าง มาตรา ๘๙ หมวด ๑๒ การยื่นคำร้อง และการพิจารณาคำร้อง มาตรา ๑๒๓ มาตรา ๑๒๔ มาตรา ๑๒๔/๑ มาตรา ๑๒๕ และมาตรา ๑๒๕/๑ หมวด ๑๓ กองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง มาตรา ๑๓๔ มาตรา ๑๓๕ มาตรา ๑๓๖ และมาตรา ๑๓๗ หมวด ๑๔ พนักงานตรวจแรงงาน มาตรา ๑๓๙ มาตรา ๑๔๐ มาตรา ๑๔๑ และมาตรา ๑๔๒ และหมวด ๑๕ การส่งหนังสือ มาตรา ๑๔๓ ให้นายจ้างและลูกจ้างปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑

ข้อ ๔ ห้ามจ้างลูกจ้างซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีทำงานในเรือประมง

ข้อ ๕ เจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรืออาจให้ผู้สืบสันดานหรือบุตรบุญธรรมซึ่งมีสัญชาติไทย และมีอายุไม่ต่ำกว่าสิบหกปีที่ได้รับหนังสือรับรองให้ฝึกงานตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย เพื่อฝึกงานด้านการทำการประมงจำนวนลำละไม่เกินหนึ่งคน ทั้งนี้ การฝึกงานดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานและอธิบดีกรมเจ้าท่า ประกาศกำหนด

ข้อ ๖ ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างมีเวลาพักไม่น้อยกว่าสิบชั่วโมง ในระยะเวลาการทำงาน ยี่สิบสี่ชั่วโมง และไม่น้อยกว่าเจ็ดสิบเจ็ดชั่วโมง ในระยะเวลาการทำงานเจ็ดวัน และจัดทำหลักฐาน เวลาพักไว้ เพื่อให้พนักงานตรวจแรงงานตรวจสอบ

ในกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น นายจ้างอาจให้ลูกจ้างทำงานในเวลาพักได้โดยต้องจัดให้มีเวลาพัก ชดเชยโดยเร็วและให้จัดทำหลักฐานเวลาพักไว้

ข้อ ๗ ให้นายจ้างจัดทำสัญญาจ้างเป็นหนังสือที่มีข้อความถูกต้องตรงกันจำนวนสองฉบับ โดยมอบให้ลูกจ้างเก็บไว้หนึ่งฉบับ เพื่อให้พนักงานตรวจแรงงานตรวจสอบ

สัญญาจ้างตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด ซึ่งอย่างน้อยต้องจัดทำ เป็นภาษาไทยและภาษาที่ลูกจ้างซึ่งเป็นคนต่างด้าวเข้าใจได้

ข้อ ๘ กรณีเรือประมงที่ออกไปทำการประมงนอกน่านน้ำไทยเกินหนึ่งปี ให้นายจ้าง นำลูกจ้างซึ่งเป็นคนประจำเรือกลับเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อให้พนักงานตรวจแรงงานตรวจสอบ สภาพการจ้างและสภาพการทำงานของลูกจ้างปีละหนึ่งครั้ง นับแต่วันที่นำเรือออกทำการประมง ทั้งนี้

ก่อนนำเรือทำการประมงในรอบถัดไปนายจ้างต้องจัดให้ลูกจ้างมีเวลาพักผ่อนตามที่ตกลงกัน แต่ต้องไม่น้อยกว่าสิบสี่วันและไม่ให้นับเวลาเดินทางเป็นเวลาพักผ่อน

ข้อ ๙ ในกรณีที่นายจ้างมีลูกจ้างตั้งแต่สิบคนขึ้นไป ให้นายจ้างจัดทำทะเบียนลูกจ้างเป็นภาษาไทยเก็บไว้ ณ สถานที่ทำงานของนายจ้างและลูกจ้าง เพื่อให้พนักงานตรวจแรงงานตรวจสอบ

ทะเบียนลูกจ้างตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด

ให้นายจ้างเก็บรักษาทะเบียนลูกจ้างไว้ไม่น้อยกว่าสองปีนับแต่วันสิ้นสุดการจ้างลูกจ้างแต่ละราย

ในกรณีที่นายจ้างจัดให้มีรายชื่อคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทยแล้ว ให้ถือว่านายจ้างได้จัดทำทะเบียนลูกจ้างแล้ว

ข้อ ๑๐ ให้นายจ้างจัดทำเอกสารเกี่ยวกับการจ่ายค่าจ้างและค่าทำงานในวันหยุดตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนดซึ่งอย่างน้อยต้องจัดทำเป็นภาษาไทยและภาษาที่ลูกจ้างซึ่งเป็นคนต่างด้าวเข้าใจได้ และเก็บไว้ ณ สถานที่ทำงานของนายจ้างและลูกจ้าง เพื่อให้พนักงานตรวจแรงงานตรวจสอบ โดยอย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อตัวและชื่อสกุล

(๒) ตำแหน่งหน้าที่ในงานประมงทะเล

(๓) อัตราค่าจ้างและค่าทำงานในวันหยุดที่นายจ้างตกลงจ่ายให้แก่ลูกจ้างและจำนวนค่าจ้างและค่าทำงานในวันหยุดที่ลูกจ้างแต่ละคนได้รับ

เมื่อมีการจ่ายค่าจ้างและค่าทำงานในวันหยุดให้แก่ลูกจ้าง ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างลงลายมือชื่อในเอกสารตามวรรคหนึ่งไว้เป็นหลักฐาน

ให้นายจ้างเก็บรักษาเอกสารตามวรรคหนึ่งไว้ไม่น้อยกว่าสองปีนับแต่วันจ่ายเงิน

ข้อ ๑๑ ในกรณีที่มีการยื่นคำร้องว่านายจ้างไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้หรือมีข้อพิพาทตามกฎหมายเกี่ยวกับแรงงาน หรือเมื่อมีการฟ้องร้องคดี ให้นายจ้างเก็บรักษาทะเบียนลูกจ้างและเอกสารเกี่ยวกับการจ่ายค่าจ้างและค่าทำงานในวันหยุดไว้จนกว่าจะมีคำสั่งหรือคำพิพากษาถึงที่สุดเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

ข้อ ๑๒ ให้นายจ้างจ่ายค่าจ้าง ค่าทำงานในวันหยุด หรือเงินที่นายจ้างมีหน้าที่ต้องจ่ายตามกฎหมายกระทรวงนี้ให้ถูกต้องและตามกำหนดเวลาที่ตกลงกันแต่ให้จ่ายเดือนหนึ่งไม่น้อยกว่าหนึ่งครั้ง

ในกรณีที่เป็นเงินส่วนแบ่งที่นายจ้างตกลงจ่ายให้แก่ลูกจ้างตามมูลค่าสัตว์น้ำที่จับได้ ให้จ่ายตามกำหนดเวลาที่ตกลงกัน แต่ต้องไม่เกินสามเดือนต่อหนึ่งครั้ง

ข้อ ๑๓ ให้นายจ้างกำหนดค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างเป็นค่าจ้างรายเดือน โดยให้ลูกจ้างได้รับค่าจ้างไม่น้อยกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำรายวันตามที่คณะกรรมการค่าจ้างประกาศกำหนดคูณด้วยสามสิบ

ข้อ ๑๔ ให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างและค่าทำงานในวันหยุดให้แก่ลูกจ้างผ่านบัญชีธนาคารของลูกจ้าง โดยนายจ้างเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการโอนเงินเข้าบัญชีธนาคารของลูกจ้าง

กรณีลูกจ้างประสงค์จะให้นายจ้างโอนเงินตามวรรคหนึ่งให้แก่บุคคลในครอบครัว ให้นายจ้างดำเนินการตามที่ลูกจ้างร้องขอตามที่กำหนดไว้ในสัญญาจ้าง โดยนายจ้างเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการโอนเงิน และเมื่อบุคคลดังกล่าวได้รับเงินตามที่โอน ให้ถือว่านายจ้างได้จ่ายค่าจ้างและค่าทำงานในวันหยุดให้กับลูกจ้างแล้ว

บุคคลในครอบครัวตามวรรคสอง ได้แก่ บุพการี ผู้สืบสันดาน คู่สมรส หรือบุตรบุญธรรม

ข้อ ๑๕ ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างมีวันหยุดประจำปีในปีหนึ่งไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ทั้งนี้ ให้นายจ้างเป็นผู้กำหนดล่วงหน้าหรือกำหนดตามที่นายจ้างและลูกจ้างตกลงกัน โดยให้ลูกจ้างได้รับค่าจ้างไม่น้อยกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ เว้นแต่ในกรณีที่นายจ้างตกลงจ่ายค่าจ้างในอัตราที่สูงกว่า ก็ให้เป็นไปตามข้อตกลงนั้น

ถ้านายจ้างให้ลูกจ้างทำงานในวันหยุดประจำปีตามวรรคหนึ่ง ให้นายจ้างจ่ายค่าทำงานในวันหยุดแก่ลูกจ้างเพิ่มขึ้นอีกไม่น้อยกว่าหนึ่งเท่าของค่าจ้างตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๑๖ ลูกจ้างมีสิทธิลาป่วยได้เท่าที่ป่วยจริง และให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างในวันลาป่วย เท่ากับค่าจ้างในวันทำงานตลอดระยะเวลาที่ลา แต่ปีหนึ่งต้องไม่เกินสามสิบวันทำงาน

ข้อ ๑๗ ในกรณีที่ลูกจ้างตกค้างอยู่ในต่างประเทศเนื่องจากการทำงานให้นายจ้าง ให้นายจ้างจ่ายเงินให้แก่ลูกจ้างไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบของอัตราค่าจ้างขั้นต่ำตลอดเวลาที่ลูกจ้างตกค้างอยู่ในต่างประเทศ เว้นแต่ในกรณีที่นายจ้างตกลงจ่ายค่าจ้างในอัตราที่สูงกว่า ให้ใช้อัตราค่าจ้างตามข้อตกลงนั้นเป็นฐานในการคำนวณ

ข้อ ๑๘ ให้นายจ้างจัดให้มีอาหารและน้ำดื่มที่มีคุณภาพถูกสุขลักษณะและมีปริมาณที่เพียงพอให้เหมาะสมกับการทำงานและระยะเวลาการใช้ชีวิตบนเรือประมง

ให้นายจ้างจัดให้มียาและเวชภัณฑ์ที่จำเป็นสำหรับการปฐมพยาบาลเบื้องต้นที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานบนเรือประมง โดยให้คำนึงถึงจำนวนลูกจ้างและระยะเวลาการใช้ชีวิตบนเรือประมง

กรณีนายจ้างมีเรือประมงที่มีขนาดตั้งแต่หกสิบตันกรอสส์ขึ้นไป ต้องจัดให้มีห้องส้วมตามกฎหมายว่าด้วยการประมง

ในกรณีที่นายจ้างจัดให้มีอาหาร น้ำดื่ม ยา เวชภัณฑ์ และห้องส้วมตามกฎหมายว่าด้วยการประมงแล้ว ให้ถือว่านายจ้างได้ดำเนินการตามข้อนี้แล้ว

ข้อ ๑๙ ให้นายจ้างซึ่งทำการประมงนอกน่านน้ำไทย จัดให้มีอุปกรณ์หรือระบบการสื่อสารผ่านดาวเทียมที่รองรับการส่งข้อความได้ไม่ต่ำกว่าสิบเมกะไบต์ (MB) หรือรองรับการสนทนาด้วยเสียง

ไม่น้อยกว่าสิบห้าวันที่ต่อคนต่อเดือน อย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้ลูกจ้างบนเรือสามารถเข้าถึงและใช้ในการติดต่อหรือประสานงานกับเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐ สามी ภริยาหรือญาติได้ตลอดเวลา โดยให้นายจ้างเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย

กรณีที่อุปกรณ์หรือระบบการสื่อสารผ่านดาวเทียมตามวรรคหนึ่งไม่สามารถใช้งานได้ให้นายจ้างจัดหาอุปกรณ์อื่นทดแทนจนกว่าจะซ่อมแซมหรือแก้ไขอุปกรณ์หรือระบบการสื่อสารผ่านดาวเทียมให้ใช้งานได้ตามปกติ

ให้นายจ้างจัดให้มีเอกสารที่แสดงหมายเลขโทรศัพท์ของกรมประมงและของหน่วยช่วยเหลือคนประจำเรือ (Seafarer Help) ที่กรมประมงกำหนดไว้ ภายในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน เพื่อให้ลูกจ้างสามารถที่จะร้องเรียน หรือติดต่อประสานงานเจ้าหน้าที่ได้

การจัดอุปกรณ์สื่อสารตามวรรคหนึ่ง ให้จัดไว้ในบริเวณที่พักของลูกจ้างที่ลูกจ้างสามารถใช้งานได้สะดวก

ข้อ ๒๐ ให้นายจ้างให้ความรู้แก่ลูกจ้างเกี่ยวกับสภาพการทำงาน การใช้เครื่องมือ สุขภาพอนามัยสภาพความเป็นอยู่บนเรือ และอุปกรณ์ความปลอดภัยบนเรือ ก่อนการทำงาน

กรณีที่นายจ้างให้ความรู้แก่ลูกจ้างเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ประจำเรือ และความปลอดภัยในการทำงานบนเรือประมงตามกฎหมายว่าด้วยการประมงแล้ว ให้ถือว่านายจ้างได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว

ข้อ ๒๑ ในกรณีที่นายจ้างได้ทำสัญญาจ้างและทะเบียนลูกจ้างในงานประมงทะเลตามกฎหมายกระทรวงคุ้มครองแรงงานในงานประมงทะเล พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎหมายคุ้มครองคุ้มครองแรงงานในงานประมงทะเล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ ไว้แล้วก่อนวันที่กฎหมายฉบับนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่านายจ้างได้จัดทำสัญญาจ้างและทะเบียนลูกจ้างตามกฎหมายฉบับนี้แล้ว และให้จัดทำสัญญาจ้างและทะเบียนลูกจ้างตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายฉบับนี้เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาจ้างเดิมและจะมีการจ้างลูกจ้างใหม่

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๕

สุชาติ ชมกลิ่น

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่กฎกระทรวงคุ้มครองแรงงานในงานประมงทะเล พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงคุ้มครองแรงงานในงานประมงทะเล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ มีบทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องกับสภาพการจ้างงานและสภาพการทำงานในเรือประมงในปัจจุบัน ประกอบกับมีการออกกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานในงานประมงเพื่อยกมาตรฐานการคุ้มครองแรงงานในภาคการประมงให้เป็นมาตรฐานสากล อันเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้แรงงานประมงที่ผิดกฎหมายและการค้ามนุษย์ด้านแรงงานซึ่งเป็นนโยบายสำคัญและเร่งด่วนของรัฐบาล จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้